

Základní škola Kolín V., Mnichovická 62

Školní vzdělávací program

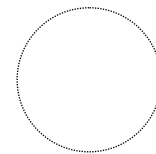
pro školní družinu

Hrajeme si s úsměvem – školní vzdělávací program pro školní družinu, č. j. 162-24 ŠD

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2024

.....
PhDr. et Mgr. Iva Lokajová, ředitelka školy

razítko školy

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Cíle vzdělávání	4
3. Délka vzdělávání	7
4. Formy vzdělávání	7
5. Obsah a časový plán	8
5.1 Časový plán	8
5.1 Průřezová témata	8
5.2 Vymezení vzdělávacích oblastí	9
6. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení zájmového vzdělávání..	27
6. 1 Úprava podmínek k přijetí k zájmovému vzdělávání.	27
6. 2 Přihláška k zájmovému vzdělávání	27
6. 3 Různé aktivity zájmového vzdělávání	27
6. 4 Podmínky předčasného ukončení zájmového vzdělávání	28
6. 5 Vydávání dokladu o ukončení zájmového vzdělávání	28
7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných žáků...	28
8. Popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek ve školní družině	30
8. 1 Materiální podmínky	30
8. 2 Personální podmínky	30
8. 3 Ekonomické podmínky	31
8. 4 Psychosociální podmínky	31
9. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví ve školní družině	31
10. Evaluace.....	32
11. Velikost a vnitřní organizace zařízení	33
12. Organizace chodu	34
13. Vztahy a spolupráce s rodiči a vnějšími partnery	34
14. Co nabízí naše školní družina - charakteristika	35
15. Přílohová část	36
Projekty ve školní družině	36
1. Celoroční projekt – My jsme kamarádi	36
2. Projekt: V zdravém těle zdravý duch - posílení tělesné zdatnosti.....	38
3. Projekt: Karneval školní družiny	39
4. Projekt: Poznáváme své město	41
5. projekt: Čtení nás baví – čtenářská gramotnost.....	45
6. projekt: Vánoční jarmark.....	47

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu školní družiny: **Hrajeme si s úsměvem**

Předkladatel: ZŠ Kolín V., Mnichovická 62

Adresa školy:

Mnichovická 62, 280 02 Kolín V.

Zřizovatel školy:

Město Kolín

Ředitelka školy:

PhDr. et Mgr. Iva Lokajová

Karlovo náměstí 78

Kolín I, 280 02

Zástupce ředitelky:

Mgr. Jan Chvojka

IČO: 00 235 440

Telefon: 321 748 111

Koordinátor ŠVP pro školní družinu:

PhDr. et Mgr. Iva Lokajová

Dáša Dusová

Kontakty:

telefon: +420 601 308 545, +420 321 720 398

web: www.5zskolin.cz

e-mail: skola@5zskolin.cz

IČO školy: 48 663 794

DIČ: CZ – 48 663 794

IZO: 048 663 794

REDIZO: 600045374

Kapacita školní družiny: 150 účastníků

Hrajeme si s úsměvem – školní vzdělávací program pro školní družinu,

č. j: 162-24 ŠD

2. Cíle vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem.

Základní rámcové cíle se prolínají celým programem.

1. **všestranný a soustavný rozvoj účastníka, jeho učení a poznání**
2. **osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost**
3. **získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.**

Cílem naší práce je:

- nabízet účastníkům smysluplné využití volného času
- rozvíjet u účastníků pohybové schopnosti v oblasti jemné i hrubé motoriky
- učit účastníky mezilidské komunikaci
- učit účastníky spolupráci a toleranci
- učit účastníky každého člověka i sebe navzájem vnímat jako jedinečnou osobnost
- vést účastníky k samostatnému rozhodování a tvorbě postojů
- rozvíjet u účastníků slovní zásobu a fantazii
- cvičit paměť, postřeh a soustředění
- vytvářet u účastníků vztah k místu a prostředí, ve kterém žijí
- vést účastníky k tvořivosti
- podporovat iniciativu a spolupodílení se na volbě a tvorbě programu
- utvářet pracovní návyky a vztah k práci
- vést účastníky k uvědomování si svých práv, povinností a pocitů
- posilovat u účastníků pocit jistoty a sebedůvěry

Školní družina umožňuje odpočinkové činnosti (aktivní i klidové) a přípravu na vyučování. Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují účastníky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou kompetence posilovány a dále rozvíjeny. Jedná se o **klíčové kompetence**.

- **Kompetence k učení:** vedeme účastníky k celoživotnímu vzdělávání, aby započatou práci dokončili, podněcujeme účastníky, aby získané zkušenosti využili i v jiných činnostech, vedeme účastníky k týmové práci a dovednosti prezentovat ji, rozvíjíme u účastníků schopnost správného sebehodnocení.
- **Kompetence k řešení problémů:** vedeme účastníky k hledání různých variant řešení problémů a výběru mezi nimi, vedeme účastníky k tomu, aby si všímali problémů a dění kolem sebe, učíme účastníky, že vyhýbat se problémům nevede k cíli, učíme účastníky rozlišovat správná a chybná řešení.
- **Kompetence komunikativní:** vedeme účastníky k vhodné komunikaci s vrstevníky i dospělými, vedeme účastníky ke kultivaci slovního projevu, rozvíjení slovní zásoby a schopnosti ji přiměřeně používat, učíme účastníky schopnosti naslouchat druhým, vedeme účastníky k uplatnění osobnosti ve skupině, vedeme účastníky k tomu, aby svá sdělení vyjadřovali vhodně formulovanými větami.
- **Kompetence sociální a personální:** vedeme účastníky k pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů v sociálních vztazích, vedeme účastníky ke spolupráci, rozvíjíme u účastníků schopnost sebeovládání a vedeme je k zodpovědnosti za své činy, vedeme účastníky k pravdomluvnosti, posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování, nabádáme účastníky k toleranci k odlišnostem mezi lidmi, vedeme účastníky k tomu, aby se dokázali podřídit, prosadit, přijmout kompromis.
- **Kompetence občanské:** vedeme účastníky k uvědomování si svých práv a povinností i práv a povinností druhých, nabádáme účastníky ke zdravému životnímu stylu, učíme účastníky ovládat negativní citové reakce, překonávat náročné životní situace, nepodléhat jim a vyrovnávat se s nedostatky a neúspěchy, učíme účastníky chování v krizové situaci a situaci ohrožující zdraví a život, umět postupovat podle pokynů kompetentních osob, učíme účastníky používat základní normy chování, vnímat krásy přírody a cíleně o ni pečovat, vedeme účastníky k plánování, organizování, řízení, hodnocení a odhadování rizik svých nápadů.
- **Kompetence pracovní a k trávení volného času:** vedeme účastníky k čistotě a pořádku pracovního místa, učíme účastníky vyhodnotit výsledky své činnosti, vedeme účastníky k odmítání nevhodných nabídek na využití volného času, učíme účastníky plánovat a

organizovat své pracovní činnosti a orientovat se v možnostech smysluplného trávení volného času.

Očekávané výstupy na konci vzdělávacího období:

- Účastníci rozumí tomu, co znamená aktivní trávení volného času.
- Mají vytvořen kladný vztah k pohybu a sportování.
- Umí samostatně pracovat.
- Umí se samostatně rozhodnout.
- Účastníci jsou tvořiví a zruční.
- Mají radost z procesu tvoření.
- Umí používat pracovní a ochranné pomůcky.
- Účastníci mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí.
- Účastníci jsou seznámeni se zdravým životním stylem (stravovací návyky, pitný režim, hygienické návyky).
- Objektivně hodnotí své chování a dovedou přijímat jeho důsledky.
- Znají pravidla soužití.
- Dbají na svou bezpečnost a předcházejí úrazům.
- Umí se chovat zodpovědně ke svému zdraví i ke zdraví ostatních.
- Umí si zvolit zájmovou činnost podle svých možností, schopností a zájmu.
- Dokončí rozdělanou práci.
- Formulují své názory a postoje.
- Umí odpočívat a relaxovat.
- Umí naslouchat druhým a brát na ně ohledy.
- Aktivně se zapojují do společných činností.
- Umí pojmenovat svůj problém a hledat řešení.
- Dokáží druhé požádat o pomoc a také ostatním svou pomoc nabídnout.
- Spolupodílí se na tvorbě plánu a přípravě činností.

3. Délka vzdělávání

Délka a časový plán je sestaven pro jeden vzdělávací cyklus, pro žáky 1. - 5. ročníku. Obsahuje výběr činností, ze kterých budou vychovatelky volit podle aktuálního složení účastníků oddělení, s nímž pracují.

Výhodou programu po celý vzdělávací cyklus je možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek, propojovat a přesouvat témata během celé docházky do školní družiny. Činnosti programu nejsou věkově vymezeny, proto lze volit činnosti podle aktuálního složení účastníků. Školní vzdělávací program je doplněn ročním plánem. Činnost probíhá od září do června. Školní vzdělávací program je založen na dobrovolnosti, ukončení vzdělávání je možné na žádost rodičů.

4. Výchovně vzdělávací činnost v zájmovém vzdělávání

Vzdělávací činnost vychází z pedagogiky volného času, z vyhlášky č.74/ 2005 o zájmovém vzdělávání. **Zájmové vzdělávání se uskutečňuje:**

- a) **pravidelnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování,**
- b) **příležitostnou zájmovou výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování,**
- c) **využitím otevřené nabídky spontánních činností.**

Cílem je snaha o vytvoření místa pro odpočinek účastníků po vyučování a zároveň přispět k záměrnému a cílenému ovlivňování jejich volného času. Školní družina organizuje pravidelnou činnost oddělení a případně zájmových útvarů, pořádá (nebo spolupořádá) příležitostné akce a v průběhu dne nabízí spontánní aktivity. Družina umožňuje účastníkům i odpočinek a přípravu na vyučování.

- **Pravidelná činnost** představuje zejména:
 - organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.
 - odpočinková a rekreační činnost
 - sportovní činnost
 - výtvarná a pracovní činnost

- přírodovědná činnost
- hudební činnost
- příprava na vyučování

Jednotlivé činnosti lze měnit podle počasí a časových možností jednotlivých oddělení.

- **Příležitostné akce** přesahují zpravidla rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností. Jsou to například besídky, slavnosti, návštěvy divadelních představení, výlety.
- **Spontánní aktivity** zahrnují každodenní individuální činnosti (hry s hračkami a stavebnicemi), pobyty venku, spontánní hry v ranní a v tzv. koncové družině (v době, kdy jsou slučována oddělení).
- **Odpočinkové činnosti** jsou klidové činnosti, například poslechové činnosti a individuální hry, aktivní odpočinek – rekreační činnosti (kompenzace jednostranné zátěže).
- **Příprava na vyučování** zahrnuje především didaktické hry, vypracování domácích úkolů (po dohodě s rodiči) a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.
- **Základním prostředkem činnosti** školní družiny je **hra** založená na **zážitku** účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků **pedagogiky volného času**.

5. Obsah a časový plán

5.1 Časový plán

Délka a časový plán je sestaven pro jeden vzdělávací cyklus, pro žáky 1. - 5. ročníku.

5.1 Průřezová témata

Plníme formou projektů a některá jsou začleněna přímo do chodu školy a školní družiny:

- třídění odpadu (EVVO),
- didaktické, psychosociální a kontaktní hry k rozvoji komunikace (OSV),
- zážitková pedagogika – výlety, školy v přírodě (EVVO, OSV).

5.2 Vymezení vzdělávacích oblastí

Obsah vzdělávacího programu vychází ze školního vzdělávacího programu naší školy, a to z kapitoly „Člověk a jeho svět“.

Je uspořádán do pěti tematických okruhů:

1. **Místo, kde žijeme:** Náš domov; Škola; Naše město a okolí.
 2. **Lidé kolem nás:** Rodina; Kamarádi; Svátky a oslavy; Jak se správně chovat.
 3. **Lidé a čas:** Náš denní režim; Jak se mění lidé, věci, budovy a město.
 4. **Rozmanitost přírody:** Příroda kolem nás; Roční období; Počasí; Voda; Chráníme životní prostředí.
 5. **Člověk a jeho zdraví:** Poznáváme své tělo; Pečujeme o své zdraví; Chodíme ven.
- Je sestaven pro **jeden vzdělávací cyklus**. Obsahuje výběr činností, ze kterých budou vychovatelky volit podle aktuálního složení účastníků oddělení, s nímž pracují.
 - **Mnohostranná a pestrá nabídka** činností praktických i intelektových umožňuje vychovatelkám pružně reagovat **na požadavky účastníků dle jejich individuálních mentálních i fyzických dispozic** v oblasti zájmových aktivit.
 - Je tvořen dle polohy a podmínek školy.
 - **Účastníkům se speciálními vzdělávacími potřebami** bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění věnována průběžná zvláštní péče. Pro rozvoj talentovaných jedinců bude nabízet školní družina další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

Hlavní rizika ohrožující kvalitu výchovného působení ve školní družině

- nedostatek časové dotace na jednotlivé činnosti způsobený nevhodným režimem ŠD
- nerespektování specifika práce školní družiny – hraní si na školu, přejímání vyučovacích postupů, popřípadě školních námětů činností, opakování aktivit mateřské školy, nedostatek herních prvků, předávání hotových poznatků
- omezování spontánních činností, přeorganizovanost, spěch, nervozita, časté nedokončené činnosti, absence závěrečného zhodnocení aktivity
- stereotypnost činností, malá námětová pestrost, časté opakování činností

- využívání nevhodných prostor a nevhodného zařízení – školní družina pracuje ve školní třídě s frontálním uspořádáním lavic, nábytek neodpovídá věku účastníků, vybavení pomůckami je nepostačující
- malý respekt k rozdílům v tělesných a smyslových dispozicích účastníků při jednotlivých činnostech, omezování samostatnosti účastníků
- nedostatečné nebo žádné motivování účastníků k činnosti (motivace je nahrazována pokynem), málo příležitostí k participaci účastníků na plánování práce i hodnocení výsledků, nedostatek vlastní aktivity účastníků
- nepřítelství vlídné sociální prostředí, málo podnětů k vytváření a vyjadřování kladných citů, nevšímavost k nevhodné komunikaci

• ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Místo, kde žijeme

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
Náš domov	Vyprávíme si o životě naší rodiny.	3,4,5
	Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas.	4,6
	Ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách (kresba, malba, koláž).	3,6
	Popisujeme domy (byty), v nichž bydlíme, jejich zařízení.	2,3,4,
	Stavíme dům ze stavebních dílů.	2,3,5
	Stavíme si ideální dům, v němž bychom chtěli v budoucnu bydlet.	2,4,5
	Zařizujeme si náš pokoj – nábytek a další vybavení vystřihujeme z barevných papírů, sestavujeme různé varianty a celek dokreslíme.	2,3,4,6
Škola	Procházíme školou a představujeme si, že je bludištěm, kde se orientujeme.	1,2,6
	Pátráme, co skrývají odborné učebny a kabinety naší školy.	1,4
	Ve školní dílně si stavíme z polytechnických stavebnic.	2,6
	Ve školní kuchyňce pečeme a vaříme dobroty.	1,2,3,6
	Zdobíme ŠD, vymýšlíme a kreslíme logo oddělení.	1,6
	Hledáme ve škole nebo v blízkém okolí „ukrytý poklad“ – orientační závod, zahrajeme si šipkovanou, fáborkovanou.	3,5,6
	Povídáme si o cestě do školy a domů. Ptáme se na bezpečnost cesty.	1,2,4
	Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí – vycházka.	1,2,6
	Soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů.	1,5,6
	Vyrábíme dopravní značky.	2,5
	Na zahradě školy si hrajeme na policisty, chodce a cyklisty.	2,3,5
	Výtvarně znázorňujeme hromadné dopravní prostředky.	1,3
	Hrajeme si na přepravu vlakem, autobusem, metrem..., jsme v roli cestujícího dítěte, dospělého, revizora atd.	1,2,5
	Zjišťujeme, co nesmí chybět na našem kole – beseda s názornými	1,6

Naše město a okolí	ukázkami.	
	Navštívíme dopravní hřiště.	1-6
	Na vycházkách hledáme zajímavosti našeho města (budovy, stromy, sochy, pomníky, dominanty atd.).	1,2,5,6
	Kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře, kam rádi chodíme.	1,3,4
	Společně výtvarně zobrazujeme naše město – někdo maluje domy, jiný stromy, další sochy...Sestavíme kolektivní výtvarné dílo.	1,2,5
	Vymýšlíme, jak by mohlo vypadat ideální město-obrázky, stavebnice.	1,2,4
	Kreslíme mapu místa, kam chodíme na procházku.	2,5,6
	Stavíme naše město z kostek.	2,4,5
	Stavíme okolní krajinu z přírodnin (písek, kamínky, větvičky).	2,3,5
	Vyrábíme ozdobné předměty a výrobky pak použijeme k výzdobě družiny a školy.	1,2,4
	Hrajeme si na průvodce našeho města, popisujeme a ukazujeme, kudy se hosté dostanou k městskému úřadu, informačnímu středisku, poště, nemocnici, knihovně, divadlu...	1,2,3,4,5
	Seznamujeme se s posláním těchto institucí – vycházky.	1,3,5
	Hrajeme si na návštěvníky města, kteří se ptají, kde u nás najdou různé zajímavosti (druhá skupina pro ně připravuje program).	1,2,3
	Besedujeme na téma: „Ten dělá to a ten zas tohle“. Zajímáme se o služby v našem městě (opravny, kadeřnictví, restaurace, kino...)	2,4
	Kreslíme, čím bychom chtěli být.	1,3
	Hledáme zdůvodnění, proč jsme si vybrali nakreslené povolání.	1,4,5
	Zjišťujeme, co musíme umět pro výkon vybrané profese.	1,3,4,5
	Nakupujeme a prodáváme-hra: Na obchod.	2,3,4
	Představujeme si, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili – přehráváme scénky.	1,2,3
	Zamýšlíme se, co bychom učinili, kdybychom našli malého kamaráda, který se ztratil.	2,3,5
Předcházíme nepříjemné situaci, že bychom zabloudili nebo se ztratili – na vycházce hledáme orientační body a jdeme po nich.	5,6	
Besedujeme o práci příslušníků policie a porušování zákona	1,4	

	(alkohol, drogy, krádeže apod.), ptáme se, jak takovému trestnému jednání předcházet.	
	Uspořádáme besedu s policií.	1,2,3,4,5
	Hrajeme si na Ztráty a nálezy (našli / ztratili jsme peněženku, doklady, klíče atd.)	1,3,5
	Navrhujeme propagační plakát s tématem: “NE alkoholu a drogám“.	1,4,5
	Hrajeme si na poštu a doručovatele, píšeme dopisy a pohledy.	1,2
	Hledáme dům podle adresy (jak se hledá adresát, jak se číslují domy?). Na budovách hledáme popisná čísla, názvy ulic.	2,3,5
	Navrhujeme známky s místními motivy.	2,4,5
	Jdeme navštívit knihovnu-exkurze, beseda.	1,3,4,5,6
	Vyhledáváme knihy, kde se píše o našem městě, čteme pověsti z našeho regionu, besedujeme o historii města.	1,2,3,6
	Dramatizujeme jednoduché pověsti.	1,6
	Vyrábíme obal na knihu a obalujeme ji. Tvoříme záložku do knihy.	1,6
	Z různých materiálů vytváříme postavičky z pohádek, které jsme si oblíbili.	1,2,6
	Malujeme ilustrace k přečteným příběhům (například v komiksové podobě).	1,6
	Jdeme do kina na filmová a animovaná představení.	1-6
	Navštívíme stanici HZS – exkurze, besedy.	1-6
	Navštívíme stanici ZZS – exkurze, besedy	1-6
	Navštívíme pamětihodnosti a další instituce ve městě, v okolí a na výletech.	1-6
	Spolupracujeme s Domem dětí a mládeže, navštívujeme Otevřený klub Céčko.	1,2,3,4

2. Lidé kolem nás

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
Rodina	Besedujeme o tom, co očekáváme od rodičů – a co oni od nás (jaké mají povinnosti rodiče, jaké my).	3,4

	Představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme a kreslíme.	3,4
	Povídáme si o našich prarodičích.	3,4
	Čteme z knížek, v nichž se vypráví o životě prarodičů, hledáme písničky s tímto tématem a zpíváme je, ptáme se, kde žijí naše babičky a dědečkové.	2,6
	Povídáme si o naší širší rodině.	3,4
	Vzpomínáme na větší setkání našich příbuzných, vyprávíme si historky z těchto rodinných srazů.	3,4,6
	Jak se nazývají příbuzní naší rodiny (kdo je bratranec, švagr, strýc...)	3,4,6
	Pokoušíme se sestavit rodokmen naší rodiny.	1,3,4
	Besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky a tatínkové, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají atd.	3,4,6 1,3,4
	Vyrábíme dárky pro radost maminkám a tatínkům.	2,3,6
	Připomeneme si Mezinárodní den rodiny.	2,4,5
Kamarádi	Sestavujeme Pravidla přátelství pro družinu – pravidla soužití, žebříčky hodnot.	2,3,4
	Besedujeme o našem teritoriu: hra – Místo po mé pravici je volné, přeji si, aby tam seděl(a)..., protože...	3,6
	Hrajeme si scénky na téma: Čím si kamarádi dělají radost.	1,3,4
	Hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda, vysvětlujeme, proč je naším kamarádem.	3,6
	Z vystříhaných namalovaných podobizen vytváříme skupinový portrét naší družiny.	1,3,5
	Při hře zjišťujeme, jak se známe (poznáváme kamaráda po hlase nebo hmatu, máme-li zavázané oči).	1,3,4
	Povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák.	3,4
	Každý z nás napíše, co se mu na kamarádech líbí (papír přehneme formou harmoniky a podáme dál), nakonec vše přečteme.	1-6
	Učíme se na každém spolužákovi najít něco pěkného, za co ho pochválíme – hra: Líbí se mi na tobě...	2,3,4,5

	Hledáme v okolí věci, které můžeme pochválit a ocenit. Hrajeme si hru Optimisté a pesimisté.	2,5,6
	Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, hračky, uklízíme si školní tašky, věnujeme se sebeobslužné práci.	3,5
	Nejsme všichni stejní – uvědomujeme si, v čem a jak jsou znevýhodněni někteří lidé (psychicky či tělesně).	4,5
	Zkoušíme se dorozumět jen odezíráním, abychom se vcítili do situace neslyšících lidí.	3,4,5
	Představujeme si pocity nevidomého člověka (máme zavázané oči a ostatní nás „navigují“, kudy máme jít, abychom našli, odkud se ozývá zvuk).	1,6
	Ve dvojicích zkusíme role nevidomého a jeho průvodce (hra: Roboti)	2,3,4
	Cvičíme hmat (poslepu určujeme předměty, které jsme vložili pod deku – hra: Co je pod dekou?).	2,4,5
	Orientujeme se v prostoru – zkusíme na hřišti dojít poslepu k cíli.	1,2
	Zkusíme poslepu namalovat jednoduchý obrázek na tabuli – hra: Slepý malíř.	3,6
	Čteme si pohádky z různých světadílů, ilustrujeme je.	1,2,3,5
	Povídáme si o jiných národech, zemích. V čem se národy liší, v čem jsou obyvatelé jiných zemí jiní než my. Sbíráme obrázky a články.	1,4,5
Svátky a oslavy	Seznamujeme se se jmény v kalendáři, zjišťujeme, kdy mají spolužáci svátek i narozeniny. Povídáme si o oslavách, dárkách.	2,3
	Uspořádáme veřejnou výstavu výtvarných prací ke Dni zvířat.	1,6
	Den stromu – kreslíme, vyrábíme stromy a povídáme si o nich.	3,4,6
	Pořádáme oslavy podzimu, Halloweenské odpoledne.	1,6
	Vyrábíme srdíčka na Den laskavosti a darujeme je.	3,6
	Advent – vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích, vyprávíme si o smyslu adventní doby.	1,3,6
	Vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly.	1,2,6
	Uspořádáme Mikulášské odpoledne.	1,2,3,6
	Vyprávíme si o vánočních zvycích, které se dodnes zachovaly,	1,3,4,6

zvláště o těch, které dodržujeme v naší rodině.	
Učíme se koledy a básničky.	1,2,6
Vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, šišek, ořechových skořápek a jiných přírodnin.	1,6
Zdobíme perníčky, modelujeme figurky ze slaneého nebo vizovického těsta.	1,2,3,6
Zdobíme družinu a školu vánočními motivy.	1,6
Vyrábíme svícen a drobné dárečky pro rodiče, prarodiče, kamarády.	2,6
Učíme se ozdobně zabalit dárek.	4,6
Vyrábíme přáníčka k Vánocům a jmenovky k dárkům.	1,2,6
Zkoušíme vánoční zvyky – pouštíme svíčky ve skořápkách, lijeme vosk apod. (dbáme na bezpečnou manipulaci s ohněm).	2,3,6
Uspořádáme vánoční besídku a rozdáme si na ní dárečky.	1,3,4
Navštívíme kostel sv. Víta u naší školy.	1,2,3,4
Uspořádáme průvod Tří králů ve škole.	1-6
Karneval – vyrábíme masky a doplňky k nim, bavíme se na karnevalu.	1,2,4
Kreslíme, co se nám na karnevalu líbilo.	1,4,6
Valentýn – vyrábíme srdíčka pro toho, koho máme rádi.	1,3,4
Uspořádáme Valentýnské odpoledne.	3,4,6
Vyrábíme drobné dárek pro budoucí prvňáčky.	3,4
Velikonoce – čteme o národních zvycích spojených s jarem.	1,3,6
Malujeme a zdobíme kraslice (batikou, polepováním, voskem...).	1,6
Zdobíme družinu a okna symboly Velikonoc (kreslíme, vystřihujeme).	1,3,6
Vyrábíme pomlázky, vrkoče.	5,6
Učíme se písničky o jaru, koledy, říkadla.	1,2,6
Na první jarní den házíme „Moranu“ do Labe, na vycházkách pozorujeme jarní květiny.	1,3,6
K Svátku matek vyrábíme kytičky, přáníčka, srdíčka.	1,2,3,4,5
Uspořádáme Čarodějnické odpoledne.	1,3,6
Den dětí-povídáme si o významu tohoto dne. Uspořádáme pyžamovou party.	1,2,3

Jak se správně chovat	Besedujeme o „kouzelných“ slovech (děkuji, prosím, omlouvám se) a jejich významu, vymyslíme si drobné příběhy, v nichž tato slovíčka hrají významnou roli.	1,3,6
	Hrajeme scénky s kouzelnými slovíčky (a bez nich).	1,3,6
	Hrajeme si a učíme se správně zdravít, podat ruku, požádat o něco, poděkovat, zeptat se, zda je volné místo v restauraci...	1,2,3
	Povídáme si, čím můžeme druhého potěšit - dárkem, pochvalou, chováním, úsměvem. Denně si uvědomujeme, že se máme chovat slušně a laskavě.	1,2,5,6
	Besedujeme o tom, jaké chování očekávají dívky od chlapců - a chlapci od dívek, jaké děti od dospělých - a naopak.	1-6
	Hrajeme si na vyřizování drobných vzkazů, vstupování do úředních místností, hodnotíme naše chování ve školní jídelně.	1,3
	Besedujeme o správném chování při návštěvě divadla a kina.	2,3,4
	Hrajeme scénky s náměty: Přicházíme do divadla, Opozdili jsme se, Kdy tleskat, Jak se chovat o přestávce apod.	2,3,4
	Nacvičujeme dětská divadelní představení pro rodiče a ostatní účastníky.	1,2,3
	Vyprávíme si o zážitcích z divadla, kreslíme obrázky k představení.	1,6
	Soutěžíme v poznávání hudebních nástrojů podle tvaru a zvuku- hra: Na kapelníka.	1-6
	Malujeme hudební nástroje.	2,6
	Výstavy – ve školní galerii uspořádáme výstavu z prací vyrobených v družině, připomeneme si, jak se na výstavách chovat.	2,3,4,5,6
	Na příkladech si připomínáme vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích, na silnicích, hovoříme o následcích dopravní nekázně.	1,2,6
	Hrajeme scénky na téma: Jak se máme / nemáme chovat při cestě autobusem, vlakem. Jak a kde nahlásíme ztrátu školské legitimace na autobus apod.	1,2,3,5
Na vycházce zdokonalujeme a procvičujeme chování na chodníku, na silnici, na přechodech...	1-6	

	Cvičíme jazyk (jazykolamy, dechová cvičení, správná výslovnost).	1-5
	Pomocí říkadél a básniček cvičíme rytmus a melodii řeči.	1-5
	Vyprávíme si pohádky a příběhy ze života.	1,3
	Dramatizujeme jednoduché pohádky a příběhy a pak je předvádíme spolužákům.	1-5
	Vyprávíme si o využití lidského těla k neverbální komunikaci, pracujeme s gesty.	1-5
	Pantomimicky předvádíme povolání, zvířata, sporty, pocity.	1,3,4
	Pantomimicky vyjadřujeme děje či situace ze známých pohádek.	1,3,4
	Seznamujeme se s pravidly slušného chování ve veřejných prostorách.	1,3,5
	Cvičíme a hodnotíme naše správné stolování ve školní jídelně.	1,2,3,6
	Povídáme si o pořadech v televizi, v rozhlase, doporučujeme si vhodné pořady, argumentujeme, proč se nám líbí.	
	Vybíráme známé filmy a snažíme se domyslet, jak jinak by mohl jejich děj pokračovat, uvažujeme o různých variantách.	2,3,4,5
	Porovnáváme realitu (naše zkušenosti) s filmovými příběhy.	2,3,4,5
	Připravíme si vědomostní „televizní“ soutěž a zahrajeme si ji.	1,2,3,6

3. Lidé a čas

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
Náš denní režim	Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu.	1,2,3,6
	Kreslíme, co nás nejvíce baví, co nás baví méně, čemu věnujeme nejvíce času, co musíme dělat každodenně. Nad kresbami besedujeme.	1,3,5,6
	Při hře vybíráme jednotlivé činnosti denního režimu, přiřazujeme k nim vhodnou denní dobu a odhadujeme, jak dlouho se jim většinou věnujeme.	2,5,6
	Besedujeme o čase, který lidé promarní, uvádíme příklady, kdy čas	1,2,3,6

využíváme špatně.	
Hrajeme si hru: Odhad času.	2,4,6
Plánujeme náš odpočinek po příchodu ze školy, formou kvízu zjišťujeme, čemu říkáme aktivní odpočinek.	1,6
Besedujeme o možnostech správného využívání volného času, inspirujeme se u jiných lidí.	3,6
Vypravujeme drobné příběhy, v nichž se střídají příjemné i nepříjemné události.	2,3,4
Plánujeme správný režim jednoho běžného dne, týdne (soutěžíme v družstvech).	1-5
Besedujeme na téma: Jak jsem trávil víkend, malujeme, co jsme zažili a navrhujeme jiný program pro další víkendy.	2-6
Tvoříme roční kalendář důležitých akcí družiny.	3,4
Využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení.	1,3,6
Využíváme digitální hry, hrajeme si s polytechnickými stavebnicemi a seznamujeme se s umělou inteligencí.	1,2,3,6
Rozvíjíme matematickou gramotnost. Propojujeme školu a školní družinu s využitím matematických prostředí Hejného metody.	1,2,3,6
Účastníme se výtvarných a tvořivých soutěží.	1,2,6
Známe pravidla stolních her a účastníme se celodružinových soutěží.	1,2,3,4,5
Vzájemně si sdělujeme, které předměty máme nejraději a proč.	1,3,4
Kreslíme, malujeme různá měřidla času.	1,6
Vyrábíme si z papíru vlastní papírové hodiny s pohyblivými ručičkami. Využíváme je pro určování a odhadování času.	2,3,6
Vyprávíme si příhody, v nichž měl význam čas (co znamená přijít včas / pozdě).	1,3
Vážíme si svého volného času i času druhých, hledáme, co nás o čas okrádá a čím zdržujeme sebe, rodiče, kamarády a sousedy.	1-6
Besedujeme o nebezpečí spěchu, který často přinese zbytečná zranění.	3,5,6
Ohlížíme se za prázdninami. Shromáždíme pohledy a obrázky z míst, která jsme navštívili, a povídáme si o nich. Z obrázků vytvoříme nástěnku.	1,3,2,6

Jak se mění lidé, věci, budovy a město	Před prázdninami si připravujeme plán všech aktivit, kterým se chceme v létě věnovat, popisujeme je a malujeme, sestavujeme kalendář apod. Po prázdninách porovnáváme naše plány s tím, co jsme skutečně dělali a prožili.	1,2,6
	Prohlížíme si fotografie známých i neznámých lidí, hledáme rozdíly typické pro jednotlivá věková období.	1,3,4
	Chronologicky řadíme fotografie / obrázky osob, které představují jednotlivé fáze života.	1,2
	Vyprávíme si nejzajímavější příhody z našeho raného dětství a malujeme je.	1,3,5,6
	Besedujeme o domácnosti dříve a dnes (vybavení, nábytek, doplňky, spotřebiče atd.).	1,3
	Kreslíme moderní spotřebiče a navrhujeme některé pomocníky pro budoucnost.	4,6
	Vyprávíme si, jak nám technika pomáhá nebo naopak škodí ve volném čase.	1-6
	Pátráme po tom, jak vypadala škola, do níž chodili naši rodiče.	3,6
	Povídáme si o tom, jak děti pomáhaly doma dříve a jak dnes.	1,3
	Prohlížíme si staré časopisy o módě, bydlení, vaření atd.	1,3
	Pořádáme přehlídku oblečení a oděvních doplňků na téma: Co se našlo v šatníku, co se dříve nosilo.	3,6
	Pořádáme módní přehlídku a napíšeme si k ní doprovodné komentáře (moderátoři z našich řad).	1,3,6
	Na vycházce sledujeme rozdíly mezi novostavbami a starými domy v našem městě.	1,3,5
	Hledáme stavby staré jako jsme my, naši rodiče a prarodiče.	1,2,5
	Vymýšlíme si a vyrábíme domovní znamení, které by mohlo označovat náš dům.	1,2,5,6
Čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky a jazykolamy, naučíme se některé říkadlo zpaměti.	1,3,6	
Vypravujeme si, odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti, ilustrujeme pohádky, hrajeme scénky z pohádek.	3,4,6	

	Besedujeme o starých řemeslech (řezbář, kovář, hrnčíř, bednář, švec, tkadlec atd.).	1,3,6
	Pátráme, jak se žilo na hradech a zámcích – společně kreslíme, vystřihujeme, sestavujeme a lepíme hrad s jeho okolím.	1,2,3,6

4. Rozmanitosti přírody

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
Příroda kolem nás	Na vycházkách pozorujeme přírodu, k pozorování si vybíráme stromy, keře a rostliny v knížkách nebo encyklopedii hledáme významné údaje o jejich růstu, pěstování, plodech, léčitelského významu.	1,3,5,6
	Při vycházkách do lesa upevňujeme pravidla chování v přírodě, sbíráme plody a zhotovujeme z nich drobné šperky.	3,5,6
	Stavíme objekty (nejen domečky) z přírodnin v lese.	2,5,6
	Vyrábíme „lesního skřítku“, dáme mu jméno, vytvoříme mu domeček, povídáme si, jaké příběhy zažil. Jeho příběhy hrajeme.	1,2,6
	Učíme se poznávat hmyz.	1,2
	Čteme knihu o přírodě, o zvířátkách.	1,6
	Učíme se chránit mraveniště.	1,2
	Stavíme si mraveniště, hrajeme si na mravence.	1,2,3,6
	Při vycházce pozorujeme život na stromech.	1,2,3
	Malujeme, kreslíme stromy ke Dni stromu.	1,3,6
	Kreslíme a modelujeme ptačí hnízdo s mládřaty.	1,3,6
	Učíme se poznávat ptáky podle vzhledu a zpěvu.	1,2,3
	V zimě pozorujeme ptačí stopy ve sněhu.	1,2,3
Sledujeme, kdy k nám přilétají různé druhy tažných ptáků, zjišťujeme, kam a kdy odlétají.	1,2,3	

	Pečujeme o květiny – pěstujeme je, zaléváme atd. Už víme, že každá květina chce jiné prostředí, jinou péči. Sledujeme zahrádky.	1,2,6
	Pozorujeme klíčení semínek osení.	2,6
	Hrajeme pexeso nebo kvarteto s náměty živočichů a rostlin.	1,2,4
	Při vycházce sledujeme život pod zvednutým kamenem.	1,3,6
	Sbíráme zajímavé kameny a jiné přírodniny.	1,2,6
	Malujeme na obálky, které jsme donesli z vycházek.	2,6
	Navrhujeme a zhotovujeme různé druhy „šperků“ z přírodnin.	1,2,6
	Napodobujeme hlasy zvířat (někteří žáci hlasy předvádí, jiní hádají, pak si role vymění).	2,3,4
	Pantomima – hádáme, jaké zvíře herec předvádí.	1,2,4
	Soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat a rostlin.	2,4,6
	Besedujeme o právech každého živočicha na život. Vyprávíme si o útulcích pro zvířata, pravidelně navštívujeme psí útulek.	1,2,3,5,6
	Při vycházce do lesa nasloucháme zvukům přírody, určujeme původce zvuků, tříbíme své smysly.	1 - 6
	Vyprávíme si o domácích zvířatech a na základě vlastních zkušeností si vysvětlujeme, jakou péči vyžadují.	1,3,6
	Sledujeme výcvik psa, vysvětlujeme si, jak se pes učí.	1,3,6
	Z knih a časopisů získáváme informace o životě zvířat v ZOO.	1,2,3
	Na vycházce do lesoparku a k řece poznáváme, kteří živočichové žijí v našem okolí volně.	1,2,3,4,6
	Z barevných papírů skládáme (origami) zvířátka, která známe, napíšeme, jak se jmenují, rozdělíme je na zvířata, která žijí v lese, domácnosti a v ZOO...	2,4,6
	Kreslíme a malujeme své oblíbené zvíře, hovoříme o něm.	1,3,6
Roční období	Besedujeme o ročních obdobích – sledujeme změny v přírodě, život zvířat, vztahy zvířat.	1,3,6
	Otvíráme jaro, léto, podzim, zimu: vycházky, výstavky, tematické hry	1,2,6
	Soutěžíme v získaných znalostech o přírodě.	1,2,3
	Čteme si o přírodě a jejích proměnách.	1,3
	Vyrábíme koláže charakterizující jednotlivé měsíce (roční období).	1,6

	Učíme se písničky a básničky s přírodní tematikou.	1,2,3
	Dramatizujeme jednoduché pohádky se zvířecími hrdiny.	1,2,3
	Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je.	1-6
	Soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, vůně a chuti.	1,2,3
	Vyrábíme a pouštíme draky.	1,3,6
	Kreslíme určitý strom (krajinu) v jednotlivých ročních obdobích.	1,2,3,6
	Využíváme podzimní listy a plody pro koláže.	1,3,6
	Obtiskujeme listy – využíváme různé techniky výtvarné činnosti.	1,3,6
	Poznáváme houby (pracujeme s obrázky a atlasem).	1,3
	Učíme se nezaměnit jedlé za jedovaté, malujeme a popisujeme je.	1,3
	Vyrábíme jednoduchá krmítka, připravujeme „dobroty“ na vánoční strom pro zvířátka (jablka, mrkev, žaludy, kaštiny apod.).	2,6
	Na vycházkách pozorujeme jarní práce na poli a v zahradách.	1,2,3
	Kreslíme a malujeme první květiny (mláďata domácích zvířat atd.).	2,6
Počasí	Besedujeme o počasí, jaké máme rádi, jaké je jinde ve světě.	1,2,6
	Přemýšlíme o počasí, může skrývat i nebezpečí (bouřka, náledí...).	1,3
	V literatuře vyhledáváme pranostiky, čteme je a vysvětlujeme si je.	1,3
Voda	Besedujeme o vodě, jejích skupenstvích a o významu vody, s využitím obrázkového materiálu z dětských encyklopedií.	1,3
	Podle fantazie a vlastních poznatků kreslíme koloběh vody v přírodě.	1,3
	Oslavíme Den vody vycházkou k Labi a krmení ptactva.	1,2,3
Chráníme životní prostředí	Pozorujeme čistotu a úpravu okolí. Co a jak by se dalo zlepšit?	1-6
	Odpovídáme v kvízu na téma: Co do lesa nepatří?	1,3
	Oslavíme Den Země, navštívíme výstavy ke Dni Země, kreslíme Zemi křídami před školou.	1-6
	Pomáháme při úklidu okolí školy a družiny.	1,2,3,5
	Třídíme odpad do kontejnerů (nejsme líní). Sbíráme papír.	1,2,3,5
	Besedujeme o tom, jak člověk škodí, nebo prospívá lesu.	1,2,3
	Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě.	1,3,6
	Při výletu do přírody poznáváme rostliny, plody a ptáme se, které	1,3,6

	z nich jsou léčivé / jedovaté. Lisujeme rostliny, které rostou na našich lukách a tvoříme dekorace nebo herbáře.	1,2,3,5,6
--	---	-----------

5. Člověk a jeho zdraví

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
Poznáváme své tělo	Z encyklopedií zjišťujeme zajímavosti o lidském těle.	1,2
	Na arch balicího papíru obkreslujeme postavu jednoho z nás a do obrysu popisujeme názvy částí těla a dokreslujeme nejdůležitější orgány.	1,3,6
Pečujeme o své zdraví	Vypravujeme si i o otužování a zdravém životním stylu.	1,2,3
	Zjišťujeme, jak správně relaxovat a odpočívat (tělesně a psychicky).	3,5,6
	Kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou), čistotu oděvu a jeho vhodnost.	3,5,6
	Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu.	1,4,5
	Vymýšlíme si „popletený příběh“ o posloupnosti jednotlivých úkonů osobní hygieny.	1,2,3
	Ujasňujeme si hygienické zásady při kašlání, kýchání, použití WC, stolování atd., upozorňujeme se vzájemně na prohřešky.	1,2,3
	Povídáme si o péči o náš chrup, o prohlídce u zubaře.	1,2,3
	Sestavujeme desatero zásad zdravé výživy.	1,2,3
	Kreslíme ovoce a zeleninu.	1,3,6
	Sestavujeme zdravý týdenní jídelníček a doplňujeme ho kreslenými nebo, vystřiženými obrázky.	1,3,4
Vystřihujeme obrázky různých jídel (z časopisů a letáků) a rozdělujeme je na zdravá a méně zdravá, tvoříme koláže, které vystavíme na nástěnku.	1,2,3,6	

	Tvoříme plán společného denního stravovacího a pitného režimu.	1,3,5
	Čteme o dětských nemocech a jejich léčení, zajímáme se prevenci.	1,2,3,6
	Vyprávíme si o režimu dne při léčení doma na lůžku.	1,3
	Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky, co je to respirační doba léků atd.	1,2,3
	Učíme se ošetřovat jednoduchá zranění.	1,2,6
	Čteme a vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, co se nám může stát při koupání, při jízdě na kole apod.	1,3
	Hrajeme si na lékaře a pacienta. Nebojíme se návštěvy ordinace.	2,3,6
	Sbíráme a sušíme nejznámější léčivky v našem okolí, vysvětlujeme si, jaké mají účinky.	1,3,6
	Poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny.	1,2,6
	Ptáme se, co nám může uškodit (neznámá zvířata, lidé apod.).	1,3,5
	Na modelové situaci zkusíme chování při snaze neznámého člověka navázat s námi kontakt, učíme se přivolat pomoc dospělého.	1,3,5,6
	Učíme se telefonovat-oznámit úraz, přivolat pomoc.	1,3,4
	Učíme se používat lékárníčku a zásadám první pomoci.	1-5
	Formou hry provádíme krátká cvičení na protažení a správné držení těla motivované pohádkami a říkankami.	1,6
	Učíme se správně dýchat.	1,2
	Provádíme relaxaci, rozvíjíme představivost, soustředění a sebepoznání.	1,2,4,6
Chodíme ven	Chodíme do přírody, na dětské hřiště a školní zahradu.	1-6
	Při pobytu na zahradě školy hrajeme pohybové a míčové hry.	1-6
	Po organizovaných závodivých a sportovních hrách relaxujeme při spontánních hrách (individuálně i ve skupinách).	1-6
	Prohlubujeme si znalosti o živé a neživé přírodě.	1,4,5,6
	Při vycházkách překonáváme přírodní překážky, pro naše hry využíváme přírodní prostředí.	1-6
	Hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti, orientací v přírodě atd.	1,3,5,6
	Při vycházkách do zimní přírody sledujeme stopy zvířat na sněhu.	1,3,5,6

	Soutěžíme, kdo nejrychleji (nejdokonaleji) postaví sněhuláka.	2,3,5,6
	Závodíme v hodů na cíl, do dálky apod.	2,3,6
	Do sněhové plochy vyšlapáváme obrazy, bludiště, kde se honíme.	3,6
	Seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování.	1,2,3,6
	Nacvičujeme vybíjenou a kopanou na hřišti a v tělocvičně.	2,3,6
	Hrajeme si na rozhodčí – jsme objektivní, víme, co je „fair play“.	1,2,5,6
	Při lanových aktivitách zdokonalujeme svou obratnost a sílu.	1,2,6

Rozvíjené klíčové kompetence: čísla 1 – 6 označují, které kompetence jsou danou aktivitou především rozvíjeny nebo posilovány, tedy jakých sdružených cílů chceme danou činností dosahovat.

1 – kompetence k učení

2 – kompetence k řešení problémů

3 – komunikační kompetence

4 - kompetence sociální a interpersonální

5 – kompetence občanské

6 – kompetence pracovní a k trávení volného času

6. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování zájmového vzdělávání

6. 1 Úprava podmínek k přijetí k zájmovému vzdělávání.

- Přijímání účastníků činnosti je obecně platnými předpisy ohraničeno jen věkem či návazností na školní docházku. Činnost ŠD je určena přednostně pro žáky 1. stupně základní školy přihlášené k pravidelné denní docházce...

Do školní družiny jsou žáci přijímáni podle těchto kritérií (do naplnění kapacity):

- Žáci prvních tříd.
- Žáci druhých tříd.
- Žáci třetích tříd
- Žáci vyšších ročníků k pravidelné docházce (pouze v případě volné kapacity a rozhodující bude délka pobytu v ŠD).
- V případě volné kapacity mohou být poté zapsáni i žáci, kteří nesplňují podmínku pravidelné docházky (méně dní v týdnu, kratší doba).
- Za mimořádných okolností, pokud to kapacita dovolí, může být přijat i žák 2. stupně základní školy.
- O přijetí účastníka rozhoduje ředitelka školy.
- O zařazení do jednotlivých oddělení rozhoduje vedoucí vychovatelka. V průběhu školního roku lze žáka přihlásit, jen pokud nejsou oddělení naplněna do plného počtu.
- Odhlášení účastníka ze ŠD je nutné provést písemnou formou.

6. 2 Přihláška k zájmovému vzdělávání

- Žák je do ŠD přijímán na základě písemné přihlášky – zápisního lístku.

6. 3 Různé aktivity zájmového vzdělávání

- Vychovatelé se účastní výletů, exkurzí, ozdravných pobytů a škol v přírodě s kmenovými třídami. Navštěvují kulturní akce, výstavy, besedy, sportovní soutěže a turnaje organizované zřizovatelem, školami, střediskem volného času.

6. 4 Podmínky předčasného ukončení zájmového vzdělávání

- Účastník může být ze ŠD vyloučen za hrubé porušení kázně nebo z jiných vážných důvodů, při vyloučení žáka z ŠD je postupováno v souladu s podmínkami správního řízení.
- Rodiče mohou na základě písemného sdělení ukončit docházku účastníka do školní družiny.

6. 5 Vydávání dokladu o ukončení zájmového vzdělávání

- O ukončení vzdělávání ve školní družině se neposkytuje žádný doklad.

7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných účastníků

Účastníkům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění věnována průběžná zvláštní péče. Pro rozvoj talentovaných jedinců bude nabízet školní družina další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

Vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami a účastníků mimořádně nadaných se na škole a ve školní družině realizuje zpravidla formou integrace v běžných třídách a skupinách. Škola se opírá o doporučení a spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) nebo speciálně pedagogickým centrem (SPC) či praktickým lékařem pro děti a dorost. Důležitá je spolupráce vychovatelky s rodiči (zákonnými zástupci) účastníka, s třídním učitelem (učitelkou), vedením školy.

Organizace vzdělávání účastníka se SVP vychází z obtíží účastníka ve vzdělávání, respektuje specifika účastníka, která mohou ovlivňovat jeho účast na aktivitách organizovaných ve školní družině. Organizace a podmínky zapojení účastníka do aktivit školského zařízení jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. Účastníkům se speciálními

vzdělávacími potřebami jsou i ve ŠD ve spolupráci se školským poradenským pracovištěm poskytována nezbytná podpůrná opatření.

Pro účastníky s psychickými, fyzickými či kombinovanými vadami jsme schopni zajistit tyto podmínky:

- **Technická oblast:** eliminace situací, ve kterých by došlo ke zranění účastníka se speciálními vzdělávacími potřebami.
- **Materiální oblast:** zajistit speciální didaktické a kompenzační pomůcky
- **Organizační oblast:**
 - spolupracovat s rodiči či jinými zák. zástupci
 - přijetí a ukončení pobytu účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školní družině probíhá za stejných podmínek jako u ostatních účastníků školní družiny
 - využívat poradenské pomoci speciálního pedagoga ve škole
 - využívat poradenské pomoci výchovné poradkyně školy a odborníků PPP, SPC
 - informovat o nabídce možností pro účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami
 - vymezení formy vzdělávání pro účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami
- **Personální oblast:**
 - zajistit proškolení vychovatelek v dané oblasti
 - dostatečné personální zajištění aktivit
 - při větším počtu účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami snížit počet účastníků v oddělení, popř. zajistit asistenta pedagoga
 - využití dobrovolníků

Mezi podmínky vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami patří i vytváření podmínek pro rozvoj mimořádně nadaných účastníků. Jsou to tyto možnosti:

- aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahu a sociální a emoční inteligence
- možnost a způsob zařazení účastníka do aktivit primárně určených vyšším věkovým skupinám
- odborná připravenost vychovatelek

8. Popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek ve školní družině

8. 1 Materiální podmínky

- Prostředí ŠD je dostačující a bezpečné. Pro svou činnost využíváme učebny, šatny, podle rozvrhu dále tělocvičnu, počítačovou učebnu, dílnu, školní zahradu, jídelnu ZŠ Ovčárecká, Kolín V.
- Učebny jsou vybaveny školním nábytkem a herními kouty, PC, skřínkami a policemi na stavebnice, stolní hry a hračky.
- V odpoledních hodinách máme k dispozici školní kuchyňku, školní dílnu, tělocvičnu, zahradu školy a hřiště.
- Školní zahrada je vybavená herními prvky. Hřiště s umělým povrchem je vhodné pro míčové a pohybové hry. Navštěvujeme dětské hřiště u blízké mateřské školy, ale i vzdálenější dětská hřiště např. v lesoparku Borčky a na Kmochově ostrově.
- Na vycházky chodíme k řece, do lesoparku nebo do dalších městských částí (zálabská cyklostezka, lávka, Kmočov ostrov atd.).

8. 2 Personální podmínky

- Pedagogické působení zajišťuje 6 vychovatelek.
- Další vzdělávání si budou vychovatelky nadále prohlubovat v akreditovaných kurzech i samostudiem.

8. 3 Ekonomické podmínky

- Poplatek za ŠD je stanoven vnitřním předpisem, platí se pololetně (září, leden). Hradí se přes účet školy. Část těchto finančních prostředků je použita na nákup materiálu k výtvarným a pracovním činnostem (např. papíry, barvy), hraček, stolních her a ostatních pomůcek.

8. 4 Psychosociální podmínky

- Klidné prostředí a příznivé sociální klima (otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost s oddělením školní družiny a školou).
- Respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmů žáků a osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl a vede k praktické zkušenosti, sledování všestranného prospěchu účastníka jako hlavního článku veškeré pedagogické činnosti.
- Věková přiměřenost a motivující hodnocení, respekt k individualitě účastníka, jeho hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba.
- Ochrana účastníků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.
- Vytváření podmínek pro spoluúčast účastníků na životě školy a školní družiny, která přechází do modelu demokratického společenství (budování komunity na principech svobody, odpovědnosti, stability společných pravidel, spravedlnosti, spolupráce).
- Včasná informovanost účastníků i jejich rodičů o činnosti školní družiny a jejich vnitřním životě.

9. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví ve školní družině

- Jednotlivá oddělení ŠD se naplňují do počtu 30 účastníků.
- Učebny jsou vybaveny školním nábytkem, vybavení se denně upravuje na herní kouty, po skončení provozní doby školní družiny je nutno uvést nábytek zpět do původního

stavu pro výuku. Koberce jsou pravidelně vysávány a PVC myté mokrou cestou, místnosti jsou pravidelně větrány okny.

- Vychovatelky sestavují vhodnou strukturu režimu účastníků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu. Dbají na vhodný stravovací a pitný režim (odpolední svačinu a pití zajišťují rodiče nebo lze využít školní automat v budově školy). Dále vytvářejí podmínky pro příznivé sociální klima (respekt k potřebám jedince, věková přiměřenost, motivující hodnocení, ochrana účastníků před násilím, šikanou a dalšími sociálně nežádoucími jevy) a spoluúčasť účastníků na životě družiny.
- Na začátku (i v průběhu) školního roku jsou účastníci poučeni o bezpečnosti, chování a společenských normách v ZŠ, ŠD, na školním hřišti, při společných vycházkách a akcích. O poučení je veden záznam v přehledu VVP. V případě úrazu jsou účastníci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti.
- Při úrazu vychovatelka poskytne účastníkovi první pomoc, informuje rodiče, popřípadě zajistí ošetření lékařem, úraz zapíše do knihy úrazů a oznámí jej vedení školy. Lékárnička pro první pomoc je umístěna v kabinetu I. stupně v přízemí a je přístupna všem oddělením. Telefonní čísla rodičů v případě úrazu jsou uvedena v Přihlášce - zápisních listcích a přehledu VVP.
- Vychovatelky spolupracují s rodiči i třídní učitelkou a bezprostředně reagují na výchovné a jiné problémy účastníků.

10. Evaluace

Evaluace je důležitou součástí pedagogického ovlivňování volného času ve školní družině. *Vnitřní evaluační procesy* probíhají na úrovni:

- a) **individuální** – vychovatelka si průběžně hodnotí vlastní práci a snaží se o sebereflexi činnosti a evaluaci vzdělávacího procesu, která jí umožní i jeho případnou úpravu. Hledá nové metody, které by postupně vedly ke kvalitnějším výsledkům.

- b) **týmové** – evaluaci provádí kolektiv vychovatelek, které hodnotí vlastní činnost. Opět na základě sebereflexe i vzájemných konzultací stanovují společně postup pro další období nebo provádějí úpravy ŠVP.
- c) **vedení školy** – výchovnou práci v ŠD hodnotí vedení školy, které zjišťuje svými vlastními prostředky (pozorování, hospitace), jak jsou naplňovány dané cíle a jak družina plní své poslání

Vnější evaluační procesy probíhají jako zpětná vazba ze získaných informací rodičů, samotných účastníků, zřizovatele, ČŠI (formou dotazníků, rozhovoru, zpráv).

11. Velikost a vnitřní organizace zařízení

- Činnost školní družiny probíhá v budově ZŠ ve výukových třídách, popřípadě na zahradě a tělocvičně školy. Mohou ji navštěvovat žáci 1. – 5. ročníku ZŠ. Přednostní právo pro zařazení do družiny mají žáci 1. - 3. třídy. O zařazení žáka do družiny rozhoduje ředitel školy. Žáci 4. a 5. tříd jsou přijati, je-li volná kapacita.
- Školní družinu tvoří 6 oddělení do 30 účastníků. Jednotlivá oddělení mohou být věkově smíšená (např. 2. a 3. ročník).
- Účastníky školní družiny předává vyučující vychovatelkám přímo v budově školy ihned po skončení vyučování.
- Pobyť účastníka v ŠD je zahájen jeho příchodem, odchody účastníka se řídí poskytnutými údaji na Přihlášce - zápisním lístku, změny docházky nebo způsobu odchodu ze ŠD sdělí rodiče písemně.
- Odchod účastníků ze školní družiny je zajištěn čipovacím systémem Bellhop.
- Stravování účastníků zajišťuje školní jídelna ZŠ Ovčárecká, Kolín V, pitný režim účastníků zajišťuje školní jídelna a rodiče, účastníci mohou využít nápojový automat v budově školy.

12. Organizace chodu

Organizace a vnitřní řád školní družiny je součástí organizačního řádu školy.

Řízení školského zařízení

- ředitelka školy
- zástupce ředitelky školy
- vedoucí vychovatelka
- vychovatelky jednotlivých oddělení

13. Vztahy a spolupráce s rodiči a vnějšími partnery

Škola celoročně intenzivně spolupracuje se svým zřizovatelem, s rodiči i širokou veřejností. S rodiči se vychovatelé ŠD setkávají u školy při vyzvedávání účastníků v ŠD, na individuálních schůzkách, kulturních a sportovních programech organizovaných školní družinou.

Dalším zdrojem informací o školní družině pro veřejnost je internetová adresa školy www.5zskolin.cz, kde rodiče nacházejí aktuality, fotografie a informace o činnosti účastníků a jejich aktivitách v školní družině. Škola je otevřená nejen v „Den otevřených dveří“, který je spojen s „Jarmarkem“, na kterém se ŠD rovněž podílí, ale i po dohodě s vychovatelkami, kdykoliv jindy.

Vychovatelky ŠD spolupracují s pedagogy naší školy, ale i s jinými školními družinami a s učitelkami spádových mateřských škol.

Pravidelná je spolupráce s DDM Kolín, s Městskou knihovnou Kolín, s policií, kolínským kinem, s Otevřeným klubem „Céčko“, s MŠ Kolín, stanicemi ZZS, HZS.

14. Co nabízí naše školní družina - charakteristika

- Zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinku a relaxací, výchovou, hrou, učením, individuální prací a motivačním projektem.
- U účastníků podporujeme citlivé vztahy k lidem, k přírodě, učíme je chránit si své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci, rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého.
- Zaměřujeme se na ochranu životního prostředí.
- Chceme, aby prostor školní družiny byl pro všechny příjemný a napomáhal vytvářet vhodné klima. Vedeme účastníky k tvořivosti a rozvíjíme jejich estetické vnímání.
- Respektujeme individuální schopnosti a dovednosti účastníků.
- Úkolem naší práce je položit základy ke klíčovým kompetencím neboli schopnostem umět trávit volný čas, řešit problémy, kompetencím komunikativním, sociálním, občanským a pracovním.
- Od 1. třídy rozvíjíme u účastníků jejich schopnosti rozhodování, hodnocení a sebehodnocení.
- Spojení účastníků různých věkových skupin se osvědčuje jako výhoda – starší předávají své zkušenosti a dovednosti mladším. Všechny vedeme k tomu, aby respektovali jeden druhého.

15. Přílohová část

Projekty ve školní družině

1. Celoroční projekt – My jsme kamarádi

Navazuje na průřezová témata OSV

Cíl:

V tomto celoročním projektu se budou vychovatelky zaměřovat na rozvoj mezilidských vztahů u účastníků.

(tematický okruh – Lidé kolem nás)

Časové rozvržení:

Témata budou řazena v návaznosti, čas bude přizpůsobován tématu, jeho náročnosti a potřebám a zájmu účastníků. Vychovatelky budou mít možnost tematické celky a jejich části průběžně doplňovat a obohacovat, rozvíjet do šířky nebo do hloubky podle zájmu účastníků, vývoje situace, to znamená, že je může prodlužovat nebo zkracovat, eventuálně nahrazovat jinými.

Obsah:

Akceptování osobnosti

- citová stránka, estetické zážitky, morální kvality, posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání, přijmout důsledky svého jednání.

Empatie a vcítění

- umět se vcítit do okolního světa, svého kamaráda
- porozumění, tolerance a schopnosti a ochota pomoci

Naslouchání účastníků a vychovatelek

- komunikace ve skupině a různých sociálních prostředích

Sebejisté vystupování

- Otevřené a přiměřené vyjadřování pozitivních a negativních prožitků, vytváření vlastního sebevědomí a posilování schopností nepodléhat cizím negativním vlivům (protidrogový program)

Zvládnutí konfliktních situací

- posilování pozitivního myšlení, které je příznivé pro začlenění do skupiny, ovládnutí negativních citových reakcí

Autenticita vychovatelky a účastníků

- otevřeně a přiměřeně projevovat emoce, názory, postoje, svobodně a odpovědně řešit životní situace

Metody:

Vzdělávání našich účastníků je uskutečňováno v průběhu ve všech činnostech a situacích formou prožitkového učení - spontánního i organizovaného - řízeného, ale takovými formami a metodami, aby se co nejvíce přibližovaly spontánnímu učení účastníka. Důležitá je aktivní účast účastníka, založená na smyslovém vnímání, spontaneitě, komunikativnosti, aktivitě a tvořivosti, experimentování a objevování.

Důraz klademe na individuální a skupinové učení hrou a tvořivou činností, prožitkové učení.

2. Projekt: V zdravém těle zdravý duch - posílení tělesné zdatnosti

K průřezovému tématu: Kontaktní hry, zážitková pedagogika, osobnostní a sociální výchova

Tematický okruh: Člověk a jeho zdraví

Vztah k dalším průřezovým tématům: Lidé kolem nás, lidé a čas

ŠD 1. - 5. ročník

Časový rámec: Celoroční - v průběhu školního roku

Anotace: Získávat účastníky k pravidelnému cvičení, trávení volného času dětí, spolupráce školy a rodiny

Klíčové pojmy: Základní tělesná výchova, kolektivní sporty, individuální sporty, tělovýchovné organizace, sportovní oddíly

Metody: Zařazení tělovýchovných prvků do zaměstnání, seznámení s přehledem cvičení pro děti v Sokole, seznámení se sportovními oddíly - kdy a kde trénují

Realizace projektu:

- V činnostech jednotlivých oddělení zařazovat denně pohybové aktivity
- Zvýšit podíl švihadla, lana, badmintonu, líného tenisu
- Častější návštěva dopravního hřiště (jízda na kolech a tříkolkách)
- V zimním období bruslení
- Využít plaveckého stadionu ke koupání a plavání
- Vybrat prvky z desetiboje
- Pořádat jednoduché soutěže mezi jednotlivými odděleními
- Odměňovat, vyhlašovat, předávat diplomy, motivovat účastníky k soutěžení, zveřejnit výsledky na nástěnkách, informovat rodiče
- Stát se fanouškem svých spolužáků, kteří sportují závodně (návštěva utkání)
- Pohybové aktivity s jinými školními družinami

Očekávané cíle a výstupy:

- Počítač, tablet, mobil se nemůže stát jedinou zábavou
- Účastníci hodnotí svůj podíl na úspěchu družstva
- Účastníci hledají poučení a vzor u handicapovaných sportovců
- Na závěr školního roku se zúčastní soutěží z vybraných prvků z desetiboje a sportovně zábavného odpoledne.

Desetiboj:

- Běh na čas
- Skok z místa
- Hod míčkem
- Skok přes švihadlo
- Přenášení předmětů
- Člunkový běh
- Jízda s autíčkem na ovládání
- Házení kroužků
- Plížení
- Běh s překážkami

3. Projekt: Karneval školní družiny**K průřezovému tématu:**

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

Tematický okruh:

- Člověk a jeho svět
- Umění a kultura

Vztah k dalším průřezovým tématům:

- Multikulturní výchova

Školní družina: 1. – 5. ročník

Časový rámec: 3 měsíce (leden – březen)

Anotace: Motivace účastníků k poznávání lidových tradic. Zvyky a obyčeje v období masopustu. Spolupráce účastníků jednotlivých oddělení při přípravě společné akce – karnevalu ŠD.

Klíčové pojmy: Masopust, lidové masopustní masky, tance, zvyky a obyčeje, obchůzky, karnevaly

Klíčové kompetence: kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a interpersonální, občanské, k trávení volného času

Metody:

- vyprávění o období masopustu (jak se slaví v Evropě a v České republice)
- vyhledávání informací – zvyky, obyčeje
- výzdoba prostor školní družiny a chodeb
- nácvik tanečních a pohybových her
- poslech písní a hudby
- spolupráce účastníků ve skupině
- příprava masek – ve spolupráci s rodiči

Pomůcky:

- prostory pro konání karnevalu (třída, tělocvična školy)
- mikrofon, zesilovač zvuku – ozvučení prostoru
- magnetofon – hudební nahrávky
- materiál pro výzdobu prostor
- drobné dárky pro účastníky
- fotoaparát, popř. kamera
- pozvánky pro zástupce vedení školy, popř. regionálního tisku

Realizace karnevalu ŠD:

Leden:

- vyprávění s účastníky o masopustních zvycích
- ukázky z knihy – Lidové tradice
- promyšlení účastníků s vychovatelkami – jakou masku si připraví
- malování masopustní masky, průvodu – podle ukázek z literatury

Únor - březen:

- výzdoba prostor oddělení školní družiny
- příprava masopustních masek
- nácvik tanečních a pohybových her
- poslech hudby podle volby účastníků
- příprava kostýmů ve spolupráci s rodiči

Den konání akce

- převlečení účastníků do kostýmů v jednotlivých odděleních
- nástup všech masek ve třídě, v tělocvičně – zahájení, přivítání hostů
- promenáda masek s hudbou
- taneční vystoupení jednotlivců a skupin
- taneční veselice všech masek
- na stanovištích plní účastníci zábavné úkoly např. (chůze po lavičce, driblík mezi kuželkami, hod na cíl, skákání přes švihadlo v kostýmu...)
- předávání diplomů a cen za splnění úkolů
- poděkování všem zúčastněným
- závěr
- prezentace na stánkách školy

Očekávané cíle a výstupy:

- účastník se seznamuje s lidovými zvyky a obyčeji
- zapojuje se do přípravy zábavné akce
- tráví vhodně svůj volný čas v kolektivu kamarádů

Poznámka:

Masopustní období nebývá každý rok stejně dlouhé. Jeho délka se určuje podle Velikonoc. Začíná vždy po 6. 1. (Tří králové) a končí v úterý před Popeleční středou, po níž nastává čtyřicetidenní předvelikonoční půst. Karnevaly se konají jen v době masopustu.

4. Projekt: Poznáváme své město

K průřezovému tématu:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematický okruh:

- Člověk a jeho svět – místo, kde žijeme
- lidé a čas
- Umění a kultura

Vztah k dalším průřezovým tématům:

- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Školní družina: 3. – 5. ročník, možno zapojit i 1. a 2. ročník

Časový rámec: v průběhu celého školního roku

Anotace: Ve spolupráci s učitelkami 1. stupně naší školy pomáhat vytvářet účastníkům vztah k místům, kde žijí. Vést účastníky k prohloubení zájmu o historii i současné dění našeho města. Motivovat je k účasti na kulturních, sportovních a dalších akcích pořádaných městem.

Klíčové pojmy: historie, současnost, život ve městě, významné osobnosti, festivaly, propagace města

Klíčové kompetence: kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní – trávení volného času

Metody:

- rozhovory a besedy s účastníky
- vycházky
- návštěvy kulturních zařízení
- samostatná i skupinová práce účastníků – výtvarné, literární
- hry, soutěže

Pomůcky:

- mapy, plány
- publikace o Kolíně
- fotografie, novinové články
- pomůcky pro výtvarné činnosti
- propagační materiály o nejznámějších akcích a festivalech v Kolíně

Realizace projektu:

a) vycházky do historické části města

- návštěva Regionálního muzea v Kolíně, informačního centra, radnice a dalších zajímavostí Kolína a okolí
- malování historické části v terénu (kostel, domy na náměstí, kašna, domovní znamení)
- hry – Staň se reportérem (oslovení chodců s otázkami o Kolíně)
 - Průvodce městem (dvojice žáků – připraví se za pomoci vychovatelek)
- kreslíme svou školu, plánek cesty do školy
- kreslíme nebo modelujeme Labe s mosty a lávkou
- stavíme opevnění a brány historického města (Lego, kostky)
- sbíráme pohlednice (spoluúčast rodiče, prarodiče) a poznáváme změny ve vzhledu před x-lety
- z rozstříhaných pohlednic a obrázků skládáme správné pohledy Kolínska (puzzle)
- uspořádáme výstavku publikací a pohlednic z Kolínska
- navrhujeme (modelujeme, kreslíme, lepíme) domovní znamení
- doplňujeme chybějící části obrázků (znamení, nápisy, štíty domů...)
- čteme a vyprávíme pověsti z Kolína a okolí
- pověsti se snažíme znázornit – dramatizace, výtvarný projev

b) vycházky do ostatních částí Kolína – sídliště – Zálabí – nová výstavba

- odpočinková část města – sportovní areál – Borcky
 - Kmochův ostrov

c) seznamování účastníků s nejvýznamnějšími kulturními, společenskými a sportovními akcemi ve městě

1. společná účast účastníků a vychovatelek ŠD na výstavách a dalších akcích města – (na pozvání)

2. doporučování účasti účastníků v doprovodu rodičů na víkendové akce – např. Den záchranářů, Dny evropského dědictví, Kmochův Kolín, Rozsvícení vánočního stromu

Očekávané cíle a výstupy:

- účastník se zúčastňuje her a soutěží ve skupině
- podle svých možností zajišťuje materiál a vyhledává informace
- chápe pojem vlastenectví, je hrdý na své město, svou vlast

5. projekt: Čtení nás baví – čtenářská gramotnost

K průřezovému tématu:

- „Osobnostní a sociální výchova“
- „Mediální výchova“

Tematický okruh:

- Člověk a jeho svět
- Umění a kultura

Vztah k dalším průřezovým tématům:

- Multikulturní výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova

Školní družina: 1. – 5. ročník

Časový rámec: celoroční – v průběhu školního roku

Anotace: Získávání účastníků k pravidelnému čtení a poslechu poezie a prózy. Spolupráce s učitelkami 1. stupně ZŠ naší školy, spolupráce s rodiči účastníků. Využití nabídky knížek na chodbách školy, spolupráce se školní knihovnou i Městskou knihovnou v Kolíně. Trávení volného času účastníků, poznáváním české i světové literatury.

Klíčové pojmy: spisovatel, ilustrátor, nakladatelství, poezie, próza, pohádka, povídka, pověst, leporelo, časopis, encyklopedie, slovník

Klíčové kompetence: kompetence k učení, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní

Metody:

- úvodní besedy o literatuře
- seznámení se školní knihovnou, půjčování knih, péče o knihy, dodržování termínů výpůjček
- spolupráce s Městskou knihovnou Kolín – pravidelné návštěvy jednotlivých oddělení ŠD v knihovně
- využívání besed se spisovateli a ilustrátory
- účast v soutěžích pořádaných knihovnou (literární, výtvarné)
- doplňování knih a časopisů do knihovničky ŠD, využití při činnostech s účastníky
- využití čtenářských koutků a knih na chodbách školy

Realizace projektu:

- v činnostech jednotlivých oddělení ŠD zařazovat pravidelné čtení na pokračování v odpočinkové činnosti (po obědě)
- četba na pokračování udržuje účastníky v napětí a rozvíjí fantazii
- podle věku účastníků vybrat alespoň 3 vhodné knihy za školní rok (říkadla, básně, pohádky, pověsti) ke společné četbě
- organizovat literární odpoledne ve ŠD – knihy účastníků, prezentace, dílna čtení
- čtení pohádek z různých zemí světa
- pověsti z našeho města a kraje
- dramaturgie pohádek
- soutěže, hádanky z přečtených knih
- vyhledávání informací o přírodě v encyklopediích
- nácvik říkadel, básně, vymyšlení příběhů
- výtvarné ztvárnění literatury – výstavy obrázků
- hry na spisovatele, povídka, báseň – příspěvky do novin a časopisů
- rozvoj slovní zásoby – vyprávění přečteného textu, porozumění
- organizování společných návštěv Městské knihovny v Kolíně několikrát za školní rok – na pozvání – besedy se spisovateli a ilustrátory, výstavy nových knih, akce knihovny

Očekávané cíle a výstupy:

- účastník se motivuje pravidelným čtením knih a časopisů k tomu, aby se těšil na chvílky s knihou
- ve volném čase navštěvuje žákovskou i Městskou knihovnu v Kolíně, půjčuje si vlastní knihy podle vlastního výběru
- diskutuje o knihách, hodnotí úroveň knihy
- hledá poučení u hlavních hrdinů knih pro život
- společné čtení ve ŠD motivuje účastníky ke čtení s rodiči a předčítání mladším sourozencům
- prezentuje přečtenou knihu svým spolužákům ve skupině
- hodnotí a shrnuje své nově nabyté poznatky z četby (a doporučuje svým spolužákům)

6. projekt: Vánoční jarmark

K průřezovému tématu:

- „Osobnostní a sociální výchova“
- „Mediální výchova“

Tematický okruh:

- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj
- Tvorba mediálního sdělení

Vztah k dalším průřezovým tématům:

- „Multikulturní výchova“
- „Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech“

Školní družina: 1. – 5. ročník

Časový rámec: 3 měsíce (říjen – prosinec)

Anotace: Příspěvek účastníků ŠD na charitativní akci získáním prodeje vlastnoručně vyrobených dáreků na vánočním jarmarku. Účastníci ŠD navazují na celoškolský projekt.

Klíčové pojmy: charitativní činnost, vánoční jarmark

Klíčové kompetence: k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní

Metody:

- úvodní rozhovor o záměru školy
- zapojení do hlasování nabízených možností finanční pomoci znevýhodněných skupin
- výtvarné techniky při výrobě dárků
- skupinová práce účastníků
- řešení problémových situací

Pomůcky:

- prostory pro konání jarmarku
- drobný materiál na výrobu zboží
- materiál na výzdobu prostor konání jarmarku
- knihy, encyklopedie, mapy, internet
- pohoštění - čaj, káva, vánoční perníčky
- stánky, stoly, židle
- nástěnka

Realizace jarmarku:

Říjen:

- účastníci ŠD si promyslí, jaké dárky by chtěli vyrábět, aby se výrobky neopakovaly
- svá rozhodnutí prodiskutují se svými vychovatelkami
- shromažďují materiál na výrobu dárků

Listopad:

- účastníci připravují své výrobky
- nacvičují koledy, básně a divadelní představení pro rodiče i veřejnost

Prosinec:

- dokončení výrobků
- pozvánky na jarmark, plakáty
- výzdoba chodeb a prostor ŠD, vánoční stromky ve třídách, výzdoba učeben
- ozdoby na vánoční strom v atriu školy

2 dny před akcí:

- odevzdání výrobků pořadatelům
- stanovení cen jednotlivých výrobků
- výzdoba vánočního stromu

V den konání akce:

- pomoc při přípravě stánků, doplňování výrobků
- zapojení v pěveckém sboru – koledy, vánoční vystoupení

Očekávané cíle a výstupy:

- účastník chápe potřebu a význam pomoci lidem v tísní bez očekávání protislužby a rozvíjí empatii s těmito lidmi
- samostatně se zapojuje do řešení úkolů – sděluje svůj názor, vyhledává informace, zajišťuje materiál
- řeší problémovou situaci a přebírá za její dokončení zodpovědnost
- chce provést práci co nejlépe a ukončit ji v daném termínu

Zhodnocení projektu:

- význam charitativní akce
- poděkování účastníkům za aktivitu
- sdělení finanční částky získané prodejem výrobků
- fotografie z akce